

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hónap . . . 5 kor. — fill.
Három hónap . . . 2 kor. 50 fill.
Gyűjtési pénzek póstautalványait küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók
a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos poszt-sor egyszeri közlésért 14 fill.
kétszeres 12 fill., többször 10 fill. fizetendő.
Helyedij minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetések
100 szóig 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2
fillérjével számítatik.
A nyitlertben:
minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér.
Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

— vasárnap reggel. —

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

2002/1900.

Hirdetmény.

A káposzta-pillangó hernyói különösen a múlt 1900. évben a kerti veteményekben nagy pusztításokat vittek végbe, — az ellenük való óvintézkedésekről a következő utmutatással szorgalmat a nagyközönségnek.

A kertek és káposzta-földek közelében nem szabad megtűrni semmiféle dudvát, gazt, vadrepeszt, mert ezen nevelkedik föl a káposzta-pillangó nyári ivadéka. — Ezek a káposztalevelekre rakják le sárga színű tojásukat, — miért a levelek hátulján azon tojásomókat 3—4 napi időközben széjjel kell ujjal nyomkodni, — mert ha azok kikelnek s a hernyók elszéledtek, azokkal többé nem bírunk.

A káposzta-hernyókat pusztítják az éneklő madarak is, ezért azokat óvjuk; ezeken kívül pusztítja őket egy cziny szunyognál is kisebb darázs-faj, mely a hernyókban nevelkedik föl s azt tönkre teszi. — Azon hangyatojás nagyságu gubócskák, amelyek egy-egy beteges hernyót a kerítésen fadererekre vagy a falon heborítanak, ennek a hasznos daráznak a bábjai; — ezért ezeket is óvjuk.

Egy másik hasznos elősdi darázs-faj a hernyó bábjaikat támadja meg, — az ilyen fertőzött báb szennyes sötét színi; — ebből soha se lez hernyó, hanem tavaszra száz és száz hasznos darázscsaka buvik elő belőle. — Az egészséges báb szép sárgás, fehéres színű, csak a pettyezete fekete; ez veszélyes, miért elpusztítandó.

A hernyólepte káposztának hamuval, mésszel kékkővel stb. való behintése csak hiába való munka és kiadás; legtöbbit ér ha ki-ki neki áll s mindenki védekezik.

Léván, 1901. május hó 31.

Bédogh Lajos
polgármester.

Magyar fürdők.

Ahogy forgatjuk a lapokat, kibetűzve belőlük a korszakalkotó szenzációkat, az apró tragédiákat s a fel-fúj semmisségeket, végig olvasván a keserű panaszokat a hanyatló kereskedelemről, a tengődő iparról, általában a lehetetlen pénzügyviszonyokról, eljutunk a hátulsó lapokra. Azokon mit

látunk? Törekvést, mindenáron való igyekvést arra, hogy valami segítség akadjon a benti panaszok és kétségbe esések számára.

A hirdetések ezek. És ezek között ilyenkor, tavaszi időben, egyre szaporodnak azok, a melyekben az olvasóközönség szives figyelmét a hazai fürdőkre hívja fel az igazgatóság, vagy a fürdő orvos.

„Avult történet ez, mely mindig új marad,“ mondaná erre is a költő, ha olvasná e két szót pár sorral fölebb: Hazai fürdők.

Hazai fürdők! Kiált fel bizonyára gunyos utógondolattal majd minden olvasónk s aztán a szálló igével füzi gondolatait tovább: Mintha már hallottam volna ezt.

Igen, oh igen, szives olvasónk, ez nem új téma. Te talán már meg is csömörlöttél tőle. Hanem azért még lesz alkalmad erről a témáról sokszor hallani. És a mi rád nézve legbosszantóbb, mindig avval a kopott refrénnel végződik ez az örök vezércikk elégia: Támogassuk a hazai fürdőket!

Bizony ez nem valami mulattató az olvasóra nézve, de hát a cikkirő verje a mellét: Peccavi? Hogy ő vétkezett az olvasó érdeke ellen? Hogy nem gondoskodik szenzációs politikáról, társadalom reformáló eszmékről és tavaszi viruláskor, fürdő megnyitáskor újra meg újra előáll az atyáskodó intellemmel: Támogassuk a hazai fürdőket?

Feleletképen erre a kérdésre bizarr vágyunk támad. Az, hogy szeretnők azoknak a statisztikáját — ha csak vázlatosan is — összeállítani, a kik pl. ezeket a sorokat valahol Ostendában, Marien- vagy Karlsbadban olvasva botránkoznak meg a mi újságírói okvetetlenkedésünkön, meg azokén, a kik már csomagolnak, hogy holnap holnapután utnak eredjenek valahová

a cseh erdők alá, a keleti tenger mellé vagy — az arisztokraczia tudja: hová.

Nem, ne állítsuk össze mégsem ezt a statisztikát! Félő, hogy szomorubb volna az eredmény, mintsem hinnők. Hogy nagyobb volna azoknak a száma, kik megütözköznek ezen a sztereotip kis mondaton: Támogassuk a hazai fürdőket, hanem — odakint ütözköznek meg, a külföldön. De nem talán azért, hogy lelkifurdalások gyötrőnének a miatt, mert találva érzik magukat, de megütözköznek azon, hogy kinek mi köze van ahhoz, hol költi el az ő pénzét!?

Hát, tisztelt megütözköző ur, magához nincs szavunk! Az Isten vezérrelje lépteit, ha már ugyis kifelé igyekszik, minél messzebbre!

De szólunk azokhoz, a kik nem élnek buta önzésben, hanem felemelkednek az ember nemes hivatásának díszes magaslatára, a honnan a közjó prespektívája nyílik a szem elé, ahol magasztos erények fakadnak a szívben s tudtára ébred az emberi elme annak. Adj a hazádnak, hogy a haza adhasson neked!

Ezeknek mondjuk azt — és kérjük őket; mondják ők tovább másoknak: — Támogassuk a hazai fürdőket!

A hazai fürdőket, a melyeknek versenyképességéről fölösleges beszélni, mert tudjuk mindannyian, hogy nincs oly külföldi fürdő, melynek legalább is hasonmását ne találunk itthon; de hányat lehetne felsorolni, a melyeknek párját széles e világon hiába keresnők!

Ha most feltalálnók azt a varázsvesszőt, melylyel föllendíthetők a magyar fürdők vendégforgalmát, ha vissza tudnók vele tartani a haza határán túl igyekvő nagyságu és méltóságos magyar familiákat: mily szives örömmel vennők ezt a pálcikát a mi

kezünkbe, hogy elérjük annak erejével azt a nagy célt, a melynek szolgálataiban gyöngye kezünkkel most csak e sokakra nézve talán kellemetlenül szemrehányó sorokat róttuk egymás mellé, a melyeknek — ime nem tehetünk róla — újra csak az a vége: Támogassuk a hazai fürdőket!

Helyneveink módosulása.

Írta: HANUSZ ISTVÁN.

(Folytatás.)

Mikaleke (magyarul Kislak) Aradban valamikor Itelehe néven ment.

Mindszent község neve Szepesben 1288-ban Bethánia volt.

Minyád aradmegyei község hajdan Menyéd volt.

Mocseris Krassó-Szörényben Mocáros névű volt. A közel erdőben ott magyar temető maradványai vannak magyar név fölírásokkal; az erdőrésznek neve Magyaricza, benne a temetőnek Mormintje Ungurilor.

Mojavolja Szerém vármegyében valaha Öröm névű volt.

Mondorlak Aradban Széplak volt.

Monyásza szintén Aradban Menyháza.

Moszlavina Verőcze vármegyében Monoszló volt.

Mócsa Zólyomban 1887-ig Muolcsa volt, volt, holott régenten a mai nevét viselte, a Molche patak mellett.

Mörül Krassó-Szörényben Almafa névű volt.

Murgo ma a neve Erdélyrészen egyik havasának, hajdan Morgó volt az.

Muska község Aradban valamikor Merth nevet viselt.

Nagy Beckerek-et múlt századi spanyol telepén Barceloná-nak nevezték.

Nagy-Kunchfalva Szepesben nem rég öltötte le Helamaria nevét, 1326-ban már Kunch-falva volt az.

Nagy-Ór szepesi község nem rég Nagy-Sztrázska volt, de Sztrázska néven már 1256-ban is előfordul.

TARCSA.

Fájó hurom.

Méit nyílik az erdő
Rejtett szép virága,
Ha a tavasz eljő?
— Oly rövid az élte,
Meghal nemsokára:
Sir az ősi szellő . . .

Méit nyílik a remény
Hervatag virága?
Mért kecsget engem?
Olyan könnyen hervad,
Pusztá lesz az ága . . .
— S szomorú a lelkem . . .

Méit nyílik a szívem
Forró szerelemre:
Mikor fáj az élet!
— Olyan édes volna
Tavaszi álmodni
Eltemetve — véled!

II.

Ugy zug a szél, siratja fájón
Mít eltemetni nem szabad . . .
Mért nem tudtam megválni tőled
Mikor először láttalak? . . .

Hiszen feledni nem lehet,
Mi újra támad, újra él:
Hiszen feledni nem lehet
Mírül e fájó szív beszél! . . .

III.

Remény, te még virulni is tudsz,
Te még kecsgetsz engemet?
Nem látod, milyen fagy borítja
E száraz ágat: lelkemet? . . .

Nem érzed-e, hervadt virágod
Milyen hideg, milyen halott?
Ne igéj nyíló rózsaberket
Annak, kit Isten elhagyott!

M. Ruttkay Emma.

A körmöczbányai ev. temető története.*)

A történetből tudjuk, hogy a reformáció, 1550-ig, rohamosan terjedt. A terjedés iránya volt észak-dél. A kath. vallás tehát, végpusztulással lön fenyegetve. Ez a körülmény, új életre ébreszti a kath. egyházat és az ébredés, nagy változásokat okozott. Egészen más lesz a pápai udvar, melyet csupa keresztény-erényt gyakorló egyén vesz körül, élén a római pápával; mi által a kath. egyház többi tagjai is, erkölcsileg megtisztulnak. Összehívatik a tridenti zsinat, hol a reformációval szemben, merev állást foglalnak el; visszautasítanak minden reformot a hitben s az egyház kormányzását, a pápa kezébe adják; az egyház dogmáit körvonalozzák s a hívőt alternativa elé állítják, mely szerint, ha hiszi azokat, akkor jó katolikus; ha nem hiszi, akkor eretnek. Hitvédő intézményeket hívnak életbe, pld. az inquisitio, szerzetes rendeket szerveznek, melyek között, különösen, a jezsuita szerzet tűnik ki. S a mikor a kath. egyház így fölfegyverkezett, akkor neki támad a protestantizmusnak s nemcsak az elvesztett tereket akarja visszafoglalni; hanem ujakat is kíván hódítani.

Természetes, ennek nagy harc lesz a vége, mely harcok, igaz, sok erényt, de sok bünt is jut-atnak fölszínre. Szóval, az egész küzdelem nem egyéb, mint hatalmi kérdés, küzdelem a létért azért, hogy egyik, a másik fölé kerekedjék. Melyik fél itt az

*) E czímen Krisko Pál tollából német nyelven egy kisebb történeti essay jelent meg, melyet munkatársunk, kinek nézetét mi is osztjuk, az alábbiakban ismertet.

ártatlan? Egyik sem. Először hatalmasok a katolikusok, azután kiszorítják őket a protestánsok, vagyis egyik a másikat akarja legyőzni, megsemmisíteni. Azok a műveltségi hatások, melyek e küzdelmek nyomában keletkeztek, nem voltak kitűzött célok. Ezek csak véletlen eredmények. Mert hiszen, ugyan ki számíthatná azt ki, hogy ennek vagy annak az eseménynek lesz-e s mi lesz az erkölcsi vagy műveltségi eredménye? Csupa véletlenség az egész. Krisko ismertetése, a temető kérdésében is, az erősebb küzdelmét mutatja a gyengébbel. Elég érdekes, de fontossága édes kevés. Lássuk csak:

Lippay György, esztergomi primás, két ferenczrendi szerzetest küld Körmöczre s 1650—1653-ban, ferenczrendű kolostort építtet. Ennek megtörténte után, több szerzetes érkezett ide. Ebben az időben, kevés Körmöczön a katolikus, a lakosság legnagyobb része, átreformálódott. A ferencziek a katolikusok számára, első sorban is külön temetőt kérnek; mert eddig, együtt temetkeztek, még pedig: külön a németek (várbetemplom és udvara); külön a szlávok (Erzsébettemplom s kórházi kert). A város, tekintettel arra, hogy a protestáns lakosság, nem akarta a kath. temetés szertartásait eltűrni, keresett is temető helyet, sőt helyeket, melyek azonban a katolikusokat sehogysem elégitették ki, a városban akarván temetkezni. Ez a huza-vona I. Lipótig tartott. Ekkor Szelepcsényi György, esztergomi primás, egyszerre csak plébánost küld a katolikusoknak; a vár-, piaci- s Erzsébet-templomokat a protestánsoktól elveszi s a két

temetőt is elzáratja. Most már a protestánsok kérnek temetőt a várostól. A város, nem akar venni. A vége a dolognak az, hogy a katolikusok, megengedik nekik a temetkezést, de csak kath. szertartással; kikötik azonban, hogy ennek fejében a városi péntár, a katolikusoknak két káplánt, 2—3 muzsikust s néhány énekest fogad föl s tart el. A viszonyok megváltoznak. Ugyanis, az 1681. soproni országgyűlés szabaddá teszi az evangélikusokat, akik akkor, ugyancsak két hitközségre is oszolnak, t. i. németre és szlávra. Azonban elkövetkezik az az idő is, amikor a bányavárosok, Thököly uralma alá kerülnek s a mikor az evangélikusok ismét felülkerekednek s visszaják templomaikat mind, temetőikkel együtt s így a katolikusok ugyan temetkezhetek a temetőbe; de halottaikat, csak a vár lépcsőjéig kiséretheték. 1683-ban, ismét a katolikusok lesznek az urak, mikor is, az evangélikusok, ismét csak kath. szertartással temetkezhetek. (Különben valami nagy nehezre nem eshetett nekik, mert hiszen a föltbe való gyónás is meg vala náluk s requeimemetek is tartottak). II. Rákóczy Ferencz alatt, ismét az evangélikusoké az elsőség, mivel a bányavárosok, meghódítottak neki; de az csak addig tartott, míg a bécsi kormány a bányavárosokat újból el nem foglalja. Ettől az időtől fogva azután, a katolikusok kerekednek felül s a templomokat, temetőket végképen eltolgaltják. Most már az evangélikusoknak, temető után kellett nézniük s mivel a város nem vett nekik; vettek ők maguknak helyet ott, hol ma az

Nagy-Teremia Torontálban másik nevén Mária-föld, vagy Marienfeld.

Nándorhegy Krassó Szörényben 1848/9-ben Bem-hegy nevet viselt.

Nemes-Viss Sopron vármegyei község nagy ideig Edes-Heiss néven ment, míg újra vissza vette a régít.

Nikolinsztan falu a Szerémségben hajdan Miklós-szállás volt.

Olaszka Zólyomban 1887-ig Valeszka nevet használt, holott mikor 1424-ben Zsigmond király azt a községet Péter bírónak adományozta, akkor a mai nevét viselte.

Ó-Moravicza Bács-Bodrogban egykor Marótfalva volt.

Pattas falu Krassó-Szörényben régente Patás néven ment.

Pálmafalu Szepesben, mely csak nem rég is Harikócz néven ment, 1292 előtt Rodna volt, a reformáció korában pedig Villa Palmarum.

Pecze a neve egy kis meleg vízi patak-nak, mely Nagyvárad környékén a Sebes-Körösbe ömlik; hajdani neve Héj (hévfolyó) volt.

Peliska néven ismerik ma Erdélyrészben a hajdani Piliske hegyet.

Petisce falu Zemplémben Petecke volt a neve, mikor Wesserburgi Venczelin déd-unokái Jakab meg András IV. László királytól vitéségek jutalmául azt Sztára községgel együtt ajándékba nyerték.

(Folyt. köv.)

A bars megyei gazdasági egyesületnek elnöki jelentése az 1900. évről.*

A bars megyei gazdasági egyesület fennállása óta serényen és buzgón teljesíti a rá rótt feladatokat.

Tárgyalta legfontosabb életkérdésünket, a vámügyet s kimondotta, hogy a kölcsönös-séget óhajtja az ipar és mezőgazdaság közt, s nemcsak a gabonára, hanem a textil-anyagokra is. Kizárandó egyáltalán, hogy idegen termények átvonuló forgalma (transito) olcsóbb legyen mint a miénk.

Egyesületünk azon meggyőződést vallja, hogy ha a nagygyűlésen elfogadott vámkok nem sikerülnek, akkor az önálló vámterület jobban megfelel Magyarországnak összes közgazdasági tényezőinek.

A mai alacsony gabonárak mellett az

* Nagyobb terjedelműt fogva csak kivonatossan ismertetjük a minden tekintetben érdekes és tanulságos jelentést.

evangelikus lelkész lakása, kertje van s a hol a templom fekszik. Ekkoriban kezdődik az evangelikusok anyakönyvvezetése is. Ebbe a temetőbe temetkeztek 18. század hetvenes éveik, mikor is, a mai feiső temetőt szerezték meg. (A felső temető helye azonban, szabadon megjegyezmem, rosszul volt megválasztva, mert a városnak keleti oldalán fekszik s a hullák által fertőzött víz, a lakosok nyakába zudul).

Megemlékezik Kriszta a m. kir. Helytartó-tanács 1769 és 1775-ki rendezéséről is, melyek szerint a sirokat mélyebbre kell ásni, a temetőt be kell keríteni, a holt testeket két napon túl nem szabad tartani, a holt testet a templomba nem szabad vinni, (Pedig, ma is előfordul), a halotti torok eltiltandók, a temetési költségek a minimumra korlátozandók, a templomi sírboltok bűzének a kipárolgása megakadályozandó, temetőnek házak és templomok közelében nem szabad lenni, a község temetőnek való helyet köteles adni s ha nem rendelkezik, vele akkor vesz magánterületet a saját költségére. Most tehát a katolikusok sem használhatják temetőiket. Föl is hagytak velük, és a város a mai Sz.-Kelemenről elnevezett temetőt nevezte meg nekik 1780-ban.

Az ismertetésbe, több név is fordul elő: Schrötter von Wohlgen uthsheim, Lienpacher polgár; M. Delath, Narcissos, Dürr, Bankó kath plebánosok; Hellenbach polgár; Bobrozniczky, Bernovics evang. kántorok; Jailer, Motositzky polgárok; Ichindler egyházközségi felügyelő; Treyseisen, Szivy, Oderhaus, Körmeny, Licko, Rucka, Cerven, Gruy, Frindt, Tebus, Rösler polgárok; Ichechovics városi ügyész; Okolicsányi evang egyházfelügyelő; Kastner, Krausz, Kudlár, Teren, Majer, Moes polgárok; Pusching városbíró; Thomkovics városi írnok.

Hogy az evangelikus hitközség, miért tartja fontosnak a temetők történetét megírni, azt bizonyára ő tudja a legjobban. Azt azonban méltón megkívánhatjuk, hogy hazánkban egy hitközség, ha valamit ki-nyomat, ami bizonyos szempontból közérde-ki; azt magyar nyelven is nyomassa ki, hogy azt minden hívője megértse; más részről pedig azért, mert az, úgy illik.

V. 7.

okszéri állattenyésztés folkarolását sürgeti. A lótenyésztés ügye jó kezekbe van letéve. A szarvasmarhatenyésztést illetően egyesületünk különösen a verestarka szarvasmarha javításán és tenyésztésének okszerűvé való alakításán ténykedik.

Résztvett tenyészállat vizsgálatokon küldötteivel. Az állattenyésztés előmozdítására rendezte aug. 19-én a szarvasmarha kiállítását Ar.-Maróthon díjazással. A nagy tenyésztők kiválóan szép simenthalai, berni és bonyhádi tenyészettel bírnak.

Díjakat adományoztak ez alkalommal József Ágost főherceg, a fm. minister, a vármegye.

A jövőben is programunkba vesszük a ezen díjazásokat kiállításal karöltve, mert a kistenyésztőknek okulni kell a nagytenyésztők egyöntetű szép tenyésztésén; a jutalmak kiosztása pedig serkenteni fogja a kizsgadákat szép tenyészegyedek létesítésére, tenyésztesére.

A szakértelem fejlesztésére a tél és a tavasz folyamán a földművelésügyi m. kir. minister anyagi támogatással népies gazdasági tanfolyamot és előadásokat és házi ipartanfolyamot tartott.

Az okszerű és bizonyos sikerek közt jövedelmező lentermelésről a megye minden járásában 20 helyen tartott előadást az egyesület kérésére az országos lentermelési szaktanárs: az előadások nagyon látogatottak voltak, céljuk volt, hogy megkedveltetvén a lentermelést a termelők próbatermeléseik sikerei után, a lent nagyobb mérvben termelve, egy lelkikészítő gyár létesítésének vetné meg alapját.

A próbatermelések sikereitől függ első sorban ezen tervbe vett actio!

Gazd. tanfolyamot engedélyezett a fm. minister Gr.-Szent-Györgyön, hol Bodrogközy Zoltán gazd. szaktanárs 18 előadást tartott, előadtak még Vigadi Virgil állami állatorvos és Végh István.

Dombay Vilmos a lótenyész-bizottság elnöke 9 helyen tartott nagyok látogatott előadásokat. Ordódy Lajos, Ordódy Endre 3—3 előadást és Gazso István 1 előadást tartottak a hallgatók nagymérvű érdeklődésük mellett.

A mezőgazdasággal kevésbé foglalkozó népek a téli házi ipar nagy szolgálatot tehetnek különösen a szegényebb és munkahiányban szenvedő garami és ar.-maróthi járásokban.

Ezen okból háziipar-tanfolyam rendeztetett Kis-Tapolcsányban és Uj-Bányán.

Óhajtott lenne az előadások tartására megnyerni egyleti tagjainkat nagyobb számban, mert akkor a vármegye összes járásában szólhatna a népies mezőgazdasági hitvallás!

Titkárunk már négy ízben tett tanulmányi kirándulást.

A jövőben Kaposvár gazdaságát, Zágráb és különösen Fiume intézményeit és gyárait óhajtják a kizsgadák tanulmányozni.

Fontos termelési ág megyénkben a cukorrépatermelés.

Magyénk egy részén a cukorrépatermelés nagy és középirtokainkon okszerűen üzetik, a kis gazdákról ez nem mondható és ezért is részben nem jövedelmező; nagy fontossággal bír a répaszövetkezetek létesítése, hogy a kistermelők magasabb beváltási árat és szeletjárandóságot kapjanak.

A kizsgadák a cukorrépatermelésnél, illetve átadásnál kivoltak egy időben téve a mázasmesterek önkényének mindaddig, míg az egyesület 3 év óta az egyes állomásokon ellenőrködő értelmes parasztagadákat nem alkalmazott.

A szövetkezetek alakításának kezdetén a hitelszövetkezetek jönnek első sorban figyelembe, melyekkel nemcsak (lönnyösen befektetni, hanem a takarékoságot is fejleszteni, az áru és vetőmag uszorát részben meghusítani lehet.

A bars megyei agrárszövetkezetek a központi hitelszövetkezetek hitelszövetkezté alakítván Dus Jenő alelnökünk ügybuzgósága mellett s ez év végén 657 tagja és 761 üzletrésze van, melynek értéke 27,995 K. 05 f. betétje 2293 K. Az országos központi hitelszövetkeztől 129,192 kt. kapott kölcsönt, váltótárczája 124,574, kötvényei 14769 K. stb. Tartalékai 2908 K. nyeménye 2557 K. 05 f.

Az egyesület által alakított garam-szentgyörgyi, bars-bessenyi és n.-szecsei hitelszövetkezetek szintén fejlődést mutatnak. A n.-szecsei hitelszövetkezet decz. végén tagjai száma 87, üzletrészek száma 212 = 10,600 korona, betét 3400 korona, kölcsön 14,714 korona, kamatja 7 1/2%.

A gr.-szentgyörgyi hitelszövetkezetnek tagok sz. 139, üzletrészek száma 221, 11050 K. értékben, kölcsön 17003 K. betét 10796 K. kamatlab 7,50% a kölcsönöknél.

A bessenyi hitelszövetkezetnek: tagok sz. 106, üzletrészek 141, betét 50% 2508 K. váló kölcsön 6430 K., kötvény kölcsön 560 K., 70%-ra.

A gazdakörök N.-Sallón, N.-Kálnán és K.-Szecsen alakulván, e gazdakörök conservatív népünknel lassan haladnak előre, eleinte kevés taglétszámmal bírnak, a taglétszám szaporodás a jövőben reményelhető.

A n.-sallói gazdakörnek 18 tagja van, pénze 374 K. 40 f. A n.-kálnai gazdakörnek 12 tagja van és 200 koronája. A k.-szecsei gazdakörnek vagyona és taglétszáma majdnem azonos előbbivel.

Taglétszámunkban is több változás tör-

tént. A kérelhetlen halál Szilágy József és Sümegh János régi alapító tagjainkat ragadta el. Emléküket jknyvben megörökítettük.

Alapító tagokul beléptek József Ágost főherceg és többen.

Az egylet alapító tagjainak száma 120, rendez tagjaink száma 93, rendkiv. tagjaink száma 3. összesen: 216. Pénztári t. bevétel 4357 K. 24 f. alapítv. befizetés 400 K. (József Ágost főherceg és Rudnó község) 4757 K. 24 f. kiadás 2665 K. 50 f. maradv. 1692 K. 74 f. Vagyona az egyletnek 50371 K. 20 fillér.

Itt megemlítjük, hogy Pálinkás István kisparszantimabirtokos átlagos termései voltak 1900. évből 6 búzából 12 mm. 33 kg., sör árpából 14 mm. 16 kg., a birtok átlagos tiszta jövedelme volt a 18 ch. 1015 □ után katastrális hoidanként 80 kor. nyo'czvan korona.

Röviden megemlékezünk tavalyi gazdasági évről.

A múlt évi termés viszonyai nem voltak a legkedvezőbbek. A gabonaneműekben közép és középben aluli termés volt. Nagy hátrányra szolgált kizsgadainknál a drága hitel. A takarmánynevelésünkben a termés közepes volt, lóheremag termésünk nem volt, mi által gazdáink jelentékeny bevételi forrástól estek el. Tengeri termés a tengeri molynak nagymérvű fellépte miatt jóval kevesebb volt mint reményleni lehetett, e tekintetben a jövőben még rosszabbul várható mindaddig, míg az ismert védekezési eljárásokat nem fogja gazdaközönségünk általánosan foganatosítani.

A gyümölcs-termés nagyon gyenge volt. Gazdatársadalmunk üdvös törvényekkel lett körülbástyázva, mely Darányi Ignác fm. minister közhasznu tevékenységét jelzi.

Jövő programunkat képezi a megkezdett ösvényen haladva, munkálkodásunkat folytatni.

Kívánjuk, hogy az egyesület törekvéseit az Isten segítségével a siker koronázza.

Különfélék.

— Iskolai záróünnepség a lévai főgimnásiumban. Tegnap, f. hó 8-án, mint Felsőes királyunk koronázási ünnepének évfordulóján tartotta a helybeli főgymn. ifjuság záró ünnepségét a szülők és tanügybarátok lelkesült részvéte mellett. Az ünnepély istenítisztelettel a k. rendiek templomában kezdődött s a főgymn. dísztermében ért véget. Még az ihlet befolyása alatt vannak és sokáig kellemesen fognak az ünnepre emlékezni a hallgatók. Adott a sok kéz. Ebből az áldásból a fő rész Gácsér Endre, Fejér Gyula és Richter Ferenc főgymn. tanár uraknak jár ki, a kik az önképzőkör tapintatos vezetésével, a zene- és énekreszek pontos betanításával, precíz előadással tündökölték. A műsor a zenekar „Sir is, nevet is” cz. részleteivel kezdődött, mely után Czeczko Lajos VIII. o. t. önképzőköri elnök a meghatottság reszkető hangján bucsuzott el az ünnepi közönségtől, a főgymn. tanári karától és a tanuló ifjuságtól, mint a ki társaival együtt átadja az önképzés diadalra vezető zászlaját az utána következők kezébe, míg maguk az élet küzdőterének tövises útjára lépnek, hogy egykor a közös hazának munkabíró polgárai legyenek. Varady Antal költőeműve „Júdás” következtet azután es Frey Jenő VIII. o. t. első szinpadai előadásában meg-rázkódó hatást gyakorolt a közönségre az áruló tanítványának borzalmas tragikumával. Az illető tanulónak szép sikert kívánunk a megjelenítés művészi pályáján. „A népdal-egyvelegnek” főkép a két utolsó része olyan vibráló hatást gyakorolt ránk, hogy még a hullóvérű hallgatónak a lába is táncmozdulatokban rezgett utána, és meg is ujjazták volna, ha az időmosság ilyen óriási hőségben tartózkodást nem parancsol. Az önképzőköri főjegyző, Kutsera Bela beszámolója valóságos perczent-mathematika volt meggyőző a közönséget arról a felemelő igazságról, hogy a tanuló ifjaktól jó vezetést mellett mennyi kincset lehet kicsalni csak egy rövid év alatt is. Az „Egy szép fekete szem” polka akkordjaira főleg a hölgyközönség érezte hiányát egy ügyes táncosnak, és tanúságot tett Fejér tanár aranyos muzsikája mellett. De a matiné főpontja a tanár és tanítvány Richter Ferenc karnagy ur és Czeczko Lajos tehetségének kellemes ölekezésében tetőzött; s ha e mellé még hozzá adjuk Laufer Lipót VIII. o. t. szavaltatát s a melo-drama zenei kíséretét, melyet Merkader Jenő, Laczkovics Imre VIII. és Kakody Dániel VII. o. t. szolgáltattak, mind ezen tényezők olyan hatásos „ensemble”-t teremtettek, a melyre bármely művész is büszke lehetne. A kuruczdalok megértését egy magyar embernek sem kell tanulni. Beleszületett ez minden magyar verébe, a mint mutatta az a könyv és lelkesedés, a mely a szemekben szívünkbelől visszasugárzott a gyönyörű lassu hazafias andalgasára és a Rákóczi-induló viharos emócióira, melyet Laczkovics, Merkader, Kakody és Laufer idéztek fel Czinka Panna búvós hegedűjére. Zsaskovszky indulóját a főgymn. énekkar előadásában követte Weisz Gyulának a közönséges rutinon felülemelkedő egyeni szavaltata: Fogadás, Hangaitól, A néhol drasztikumba hajló vigmonoió erős pszichológiai alapon áll. Azt az igazságot bizonyította be

Csóri cigány, hogy a műveletlen embernek nincsenek reprezentatív érzelmek; csak a jelennek él, de azt annál mohóbb étvágygyal zsákmányolja ki. Ha egy iskolázatlan oláh favágó elé egy koronát teszünk le, melléje meg egy ital jó pálinkát s azt mondjuk neki, a pálinka azonnal a tied lehet, a korona egy hét múlva, ha az előbbiről lemondasz: habozás nélkül a pálinka felé nyújtja kezét. Ezek az állati maradványok az emberben, még az utilitarizmuson sem tudnak felülkerekedni. A műsor tizedik pontja az aktuális „Bur-induló” volt. Minden szabadságszerető néps lelkesedik ezen hangokra, csak a haszonleső angol nem érti meg zokogó hangjait, nem tud betelni e hő-sies nép vérvével. Számot kell még adnunk az ünnepség idealisztiko-reális részéről, az önképzőköri pályázatok eredményéről, a hol az oroszlanrészt Czeczko Lajos nyerte el négyrendbeli kitüntetésével: 1) „A hit az élet tanító mestere, az üdv kalauza, minden erény termékeny szülő anyja, minden embernek vezérfénye” (Samassa) cz. tétel kidolgozásáért Czeczko Lajos 15 koronát, Reissmann Gyula VII. o. dicseretet nyert. 2) „A király mondatok földolgozása a magyar költészetben” cz. tételt hejyesen megoldották Laufer Lipót és Czeczko Lajos, kik a 24 koronát egymás közt megfizették. 3) Tren-csényi Csákról irt magyar történeti elbeszéléssel Czeczko Lajos VIII. o. és Pollák Ernő VII. o. t. 8—8 koronát kapott. 3) „A reformáció terjedésének okai és következményei Magyarországon”, szerzője Harkányi (Hruska) Gyula, VIII. o. t. 15 kor. kapott. Az 5 tétel: „A hang- és fénytájalkozás tü-neményei” meddő maradt. 6) „Idérendszer szerepe az emberi szervezet életműködésében”. A beérkezett három dolgozat közül egy nem jöhett tekintetbe, kettő pedig: Donát Gyula és Szinay Sándor VI. o. tanuló-ké dicseretet aratott. A nm. vall. és köz-okt. m. kir. minisztérium részéről a Fekes-házy alaptól 3 könyvjutalom olyan tanulókat tüntetett ki, a kik a magyar ny. és iro-dalomban a legzebb sikert tanúsították ezek: Czeczko Lajos VIII., Zsiros Jenő VII. és Szinay Sándor VI. o. t. Ezen fényes siker láttára nem hagyható emites nélkül, hogy ezen tanítványok hírnevének emelésére leg-több szorgalmat fejt ki az intézet buzgó vezetője, Vörös Mátyas igazgató ur, amely-nyben, ha a lévai főgymn. a multban tradí-ciószerűleg a magyar nyelv és a nemzeti érzés fejlesztésének melegyá volt a szenge tanuló szivében, ugy az a gymnasiarcha mintázó kezei alatt ezen irányban folyton fejlődik s a jövőben is a legzebb kiá-tásokra jogosít.

— Az Uránia Léva. Mint annak idején előzetesen értesítettük olvasóinkat, hogy az Uránia Magyar tudományos színház e hó folyamán Léva-ra jön három előadásra. Mint az igazgatóság beünöket értesít, az előadások napjaink janus 19. 20. 21-ét tüzte ki. És pedig 19-én este 1/2 8 órakor „Spanyolország” kerül színre, 20-án délután 4 órakor a tanuló ifjuságnak ugyanaz, este 8 órakor Hegedüs Sándor „Amerika” című darabja, 21-én délután 4 órakor ugyanaz, este 8 órakor Pekár Gyulának a „XIX. szá-zad” című műve fog színre kerülni. Hisz-szük, hogy közönségünk teljes mértékben felfogja ennek az anyira korszerű, nagyszabású vállalatnak a jelentőségét. S nincs okunk ketelkedni abban, hogy azok az előadások, a melyeket a nevezett tudományszínház most fog itt városunkban megtartani, csak fokozottabb mértékben fogják felkötteni és biztosítani művelt közön-ségünk figyelmét és érdeklődését. Mutassuk meg ezáltal is, hogy városunknak megvan az a műértő s a szépet, nemeset és tanul-ságosat egyaránt felfogni és méltányolni képes közönsége, a mely a művelődés ter-jesztését szolgáló ez egyik legfontosabb eszköze: ennek a tudományos színháznak a működését megérteni, méltányolni és él-vezni képes. Csak műveltségünknek és a műveltség terjesztésére irányuló készséges közreműködésünknek adjuk bizonyítékát, ha pártolásban részesítjük azt a derék vállalatot a mely minden nemes szívetek a támogatá-sára annyira érdemes! Az előadandó darab-ok fővárosunkban a legnagyobb mértékben kiérdemelték a közönség érdeklődését és támogatását s a melyeknek színrehozatala, illetve bemutatása csupán annak képezi éke-sen szóló bizonyítékát, hogy a modern tek-nika terén — csaknem napról-napra — mily-en jelentékeny a haladás. Felette fontos-nak tartjuk a derék vállalatnak abbéli szán-dékát és elhatározását is, hogy a tanuló-ság részére délutánunként is óhajt előadásokat tartani és pedig a lehető legméréskeltebb áron (fejenként 40 fillér). Ez a szép elha-tározás magában véve a legjobban illusztrálja az intézet nemes törekvéseit! Örömmel üd-vözöljük ősi városunkban a derék intézetet s reméljük és óhajtjuk is, hogy művelt közönségünk részéről éppen oly meleg támo-gatásban részesüljön, mint a milyen ugy-magához a vállalatához, mint intelligens közön-ségünkhöz is méltó.

— Kinevezés. Schulerz Rázsó lévai kir. pénzügyigazgatási fogalmazót a pénz-ügyminiszter a nyitrai kir. pénzügyigazgató-sághoz segédtitkárrá nevezte ki. A szorgal-mas és derék tisztviselő jól megérdemelt előléptetése általános örömet kelt.

— Hymen. Bilkei Lipcs és Kálmán a Rózsa Kálmán és neje budapesti cég könyvkiadóhivatalának főnöke, Nyitrai és

Társai lévai ország volt útlevezetője e hó 9-én vezeti oltárhoz kristyori Szébeny Iren kisasszonyt Budapesten a Józsefvárosi plébánián templomban.

Egyházi kinevezés. A hercegprímás Rhalbovszky András segédlelkész Nagy-Szelecsénybe, Farkas Sándor káplánt pedig Szikczóra adminisztrátorokká nevezte ki.

Zászlószentelés. A magyar műkértészek és kertgazdák orsz. Képző- és Segélyező-Egyesülete Szegeden f. évi június 16-án üli meg 10 éves fenállásának ünnepeit, mely alkalomra egy egyesületi díszszobrot készített és zászlószentelési ünnepélyt rendez, a melyre az elnökség lapunk szerkesztőségét is meghívta. A zászlószentelésnél szerkesztőségünk képviselőivel ottani munkatársunkat Mayer Stefánia Margit urhölgyet bízza meg, aki a zászlószentelésen lapunk nevében fogja a küldött díszszobrot a zászlóba beverni.

Zsarnóca m. városi róm. kath. elemi népiskolában f. évi június hó 5-én a záróvizsga Wicsák György ker. tanfelügyelő számos előkelő vendég jelenléte mellett tartatott meg. Ezen felvidéki tót ajku városka népiszkolája rövid idő alatt valóban szép eredményeket ért el a magyarosodás terén. A III—VI-ik osztályban ugy találtak magunkat, mintha egy tőzsgyökeres magyar város megfelelő osztályainak vizsgáján vennénk részt. Tót felelet már nem is volt. Az összes tantárgyakat magyar nyelven tanítják. A gyermekek feleletei oly meglepők valának, hogy az elölklő tanfelügyelő többször legnagyobb meglepedéséig fejtezte ki. A gyermekek földrajzi, történelmi nyelvani és számtani ismeretei csakugyan oly magas fokon állanak, hogy osztott városi iskolákban is ritka. Ezen iskola jeles vezetőedert főleg Lába Gyula néptanítót illeti az elismerés. Említést érdemel Gruy Aranka tanítónőnek osztálya is, ki határt nem ismerő buzgalom, kitartással oldá meg nehéz feladatát. — r. t.

Vásári tolvajok. Ez a krónika ugy látszik, soha sem fog megszűnni. A most szerdán megtartott lévai országos vásáron ismét két enyveskező asszonyt csipett el a rendőrség. Az egyik Csekei Jánosné Lúlei Lidi új-barsi lakosnőt épen akkor kapta rajta, mikor a Gauczár János csejkői csizmadia sátorából lopott papucskokkal elakart illani. — A másik Steyeko Pálné Gálik Katalin egyik rőfös boltban selymet lopott, de oly ügyetlenül rejtette ruhája alá, hogy a szemfüles rendőr rögtön észrevette a hamis jószágot, a melynek társaságában még egy papucst is találtak. Mindkettőnek ügyét áttették a bírósághoz.

Betörés. A szelizi kerekudvari pusztá éléskamrájában sok kívánatos dolgot sejtettek a tolvajok, mert e hó 1-én éjjel feltörték, több élelmi szert és némi készpénzt elraboltak. A kellemetlen éjjeli látogatókat a csendőrség öt arató tót személyében csakhamar kinyomozta s átadta a bíróságnak.

Vásár. Léván ez évi június hó 3-án megtartott országos baromvásárra felhajtott szarvasmarha 2633 drb., ló 2107 drb., birka 1754 drb., sertés 102 drb., kecske 11 drb., szamár 2 drb., összesen 6610 drb. Ezekből eladatott szarvasmarha 758 drb., ló 271 drb., birka 525 drb., sertés 82 drb., kecske 7 drb., szamár 2 drb., összesen 1655 drb.

Internátus. A brassói állami felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos állami internátusba felvételekért jun. hó 30-ig lehet folyamodni. A teljes ellátás évi díja 500 korona. A városnak kedvező egészségügyi viszonyai, fejlett ipara, élénk kereskedelme és forgalmi viszonyai, valamint az intézet tanulóinak többnyelvűsége az iskola hitvárságból folyó általános nevelési és tanítási feladatoknak előmozdítására egyaránt kedvezők. Bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósa.

Nyári multság. Kedélyes júnialist rögtönzött f. hó 8-án este egy jókedvű társaság a Nyitrai-fele kert szellős nyári színtermében, melyet e célra a jelenlegi bérlő Szauer Mór szives előzékenységgel ingyen engedett át. Az egész estélyen tisztelen jó kedv uralkodott. Vigan jártak a párok — Lakatos Sándor tánczra készítő zenéje mellett — sorra a tánczok különböző fajtáit, közbe-közbe pihenőtül sétákat téve a kertben. A jelen volt leányok közül feljegyeztük: Berger Miczi, Grotte Irma, Laufer Józsa, Preisich Anna, Steiner Iren és Valéria, Weisz Olga stb. kisasszonyokat. A fiatalok a „rózsaujjú” hajnal közeledtéig maradtak együtt s elhatározták, hogy legközelebb megújazzák a jól sikerült multságot.

Új közigazgatási törvényjavaslatok. A közigazgatási eljárást egyszerűsítő törvényjavaslat kiegészítésével, a mely tárgyalásra készen fekszik, három további fontos előterjesztést szándékozik a jövő hónap folyamán benyújtani Szell miniszterelnök, mint a belügyi tárca vezetője. Ezek a törvényjavaslatok immár el is készültek, illetőleg elvi jelentőségű diszpozícióikban meg vannak állapítva, s benyújtásukat eddig különösen az a körülmény késleltette, hogy kivétel nélkül pénzügyi természetűek lévén a pénzügyministeriummal való előzetes tárgyalásokat tettek szükségessé. A benyújtandó három törvényjavaslat ugyanis a közszolgálatásoknak egyesítéséről ugy kivételben, mint a behajtásban, a vármegyei pénzkezelésnek a királyi adóhivatalok hatáskörébe illesztéséről és járási számtervezések életbe-

léptetéséről, végül pedig a hét éven fölüli szegény árvagyermek gondozásáról fognak rendelkezni. A kormány erősen hiszi, hogy még a parlament nyári vakációja előtt, de a jelen országgyűlés szeptemberi rövid záró ülészakában mindenesetre el lesznek intézhetők ezek a törvényjavaslatok, a melyeknek rendelkezéseivel jórmatan az egész Ház pártkülönbség nélkül egyet fog érteni.

Mezőgazdasági tanfolyam a néptanítók számára. A m. kir. földmívelésügyi miniszter a gazdasági ismétlő iskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 15-étől augusztus hó 10-éig: 1. adai, 2. algyógyi, 3. csákovai, 4. csabai, 5. földmész-vásárhelyi, 6. jászberényi, 7. karczagi, 8. komáromi, 9. kecskeméti, 10. lugosi, 11. nagyszentmiklósi, 12. Rimaszombati, 13. szabadkai, 14. szentimrei iskolákon 20—20. 280 néptanító számára négy hetes gazdasági tanfolyamokat rendez. A négy hetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító 100 (egyszáz) korona átalányban részesül, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő. Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még részt nem vettek. A tanfolyamokra való felvételre a tanítók illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján jelentkezhetnek.

A rabipar korlátozása. Az igazságügyminiszter már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy a jövőben a rabok munkaköre olyan térére szoríttassék, a mely nem sérti többé a hazai kisiparosok érdekeit. Ezt ugy akarja a miniszter megvalósítani, hogy a börtönökben és fogházakban a raboknak egy kisebb része foglalkozzék az iparral s ezek is oly ipari czikkeket készítsenek, a melyek előállításával Magyarországon ez idő szerint egyáltalán nem, vagy csak igen kevesen foglalkoznak. A rabok másik nagyobb részét a miniszter a földmívelésre kívánja szorítani, mert a tapasztalás ugy mutatja, hogy a börtönök lakóinak nagyobb része ugyanis a földmíveléssel foglalkozó néposztályokból kerül ki. A miniszter tekintettel arra, hogy a kisiparosok mindig nagyobb és nagyobb agitációt fejtenek ki a rabipar ellen, fokozatosan megszünteti már ez évben a rabok ipari foglalkozását. A kormány a kerületi börtönök közelében földet vásárol, a rabok foglalkoztatásának céljaira. Ez ügyben a közel jövőben anket lesz az igazságügyminiszteriumban, a melyre meghívják a börtönök és fogházak igazgatóit is.

Léván május hónapban meghaltak. Özv. Madutka Józsefné szül. Kecskeméti Zsófia, élt 77 évet. Fábrián Béla élt 2/3 évet. Dohány Sándor, élt 59 évet. Özv. Kostyal Jozsefné szül. Hamran Julianna, élt 64 évet. Mészáros Béla, élt 4 napot. Juhász Istvánné szül. Régi Zsófia, élt 58 évet. Daubner Ilona, élt 11 évet. Klain Zoltán, élt 14 évet. Özv. Neuman Mórné szül. Mittelman Fáni, élt 60 évet. Brat István, élt 1/4 évet. Konta Jánosné szül. Kósa Borbála, élt 57 évet. Zahorák Dezső, élt 20 évet. Özv. Polczér Károlyné szül. Beraj Julianna, élt 54 évet. Kovács Ilona, élt 1/4 évet.

Tanügy.

Értesítés.

A lévai tanoncziskolákban az évrázó vizagát a következő sorrendben lesznek megtartva:

1. Az iparos-tanoncziskolában: Junius 16-án az előkészítő a) és b) osztályban, kezdete délelőtt 10 órakor. A III. osztályban délután 3 órától, 18-án délután 5 órától kezdve az I. és II. osztályban.
2. A kereskedő-tanoncziskolában. Junius 19-én az előkészítő és I. osztályban kezdete délután 5 órakor. 20-án 5 órától a II. és III. osztályban. Ezen vizgákra a kereskedő és iparos urakat, a szülőket s a tanügy minden barátját tisztelettel meghívja Léván, 1901. június hóban.

A felügyelő bizottság.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

I. A lévai cipészipartársulatnak május hó 27-én tartott multságával felülfizetni szivesek voltak: Nagy Sándor, Krikszányi Károly, Krausz János 3—3 K., Dr. Kersék János, Kis M. Pál, Lutovszky Lajos 2—2 K. Gasperek Ferenczné, Bus József, Turpinszki József, Presztolánszki Béla, Gápel József és Prachár József 1—1 koronát, Jakab Lajos 60 fillért, Laczkó László, Beluch Imre, Gál Ernő, ifj. Kovácsik János, Lehoczki Béla, Ondrejovich Adolf és Lajos Kökény János, Jakab János, Toóth Imre, Kucséra 40—40 fillért és Szikora N. 20 fillért. Fogadják a mélyen tisztelt felülfizetők valamint az estélyen közreműködő kisasszonyok és urak s mind azok kila a multságának sikeréhez hozzájárultak hálás köszönetem nyilvánítását. Léván, 1901. június 1.

Stugel József társulati elnök.

II. Hont-Varsányban épülőben levő Jézus szt. szive kápolnára begyűlt újabb adományok: Bedros, Nagy-Salló 4 kor. Lakner Aladár, Nagy-Salló 4 kor. Fendt Róbertnek Bars-Endréd 2 kor. N. N. Nagy-Salló 2 kor. Janda Lajos, Nagy-Salló 2 kor. dr. Dudich Endréné, Nagy-Salló 4 kor. Dussics Zsigmond, Nagy-Salló 1 kor. Petrenka Pál, Nagy-Salló 1 kor. Hetzer Adolfné Endréd 2 kor. Fába Simon plébános 6 kor. Benkovichné 2 kor. N. N. 30 fil. Horn Jakab 4 kor. Levatic László, N.-Kálna 4 kor. Epötyi Ferencz plébános 1 kor., összesen: 39 kor. 30 fil.

dr. Halassy Kálmánné.

Irodalom és művészet.

Koncz Márton*

Bármegye történetéből van merítve ez elbeszélés java része, melyben igen neves szerep jut Léva várának. A ki Magyarországot történetét ismeri az tudja, hogy a mikor gyászra kongattak ellenségeink: milyen erős volt Bármegye. Platy és Ambró tetteire, kik a XIX. század elején Bármegye élén állanak, — tapsol egész Magyarországot. Mert az önkényes hatalomnak Bármegye tagadta meg elsőül: a törvénytelen nagy adó behajtását s utána indult a többi vármegye is. Bécsben megrettentek. A legimpozánsabb példája a hazaszeretnek a nagy-vezekényi mezőn játszódtott le: hol a négy ifju Eszterházy a biztos halál tudatában kétezer rablánczra vert magyart szabadit meg a török hordáktól. Ez épen olyan kimagasló példája a hazaszeretnek: mint a drégelyi, egri, stb. De ezenkívül még megrendítő is, a négy gyerekmember, halála.

Hova vételetem? — Oda, arra a véres, arra a virágos mezőkre: a hol a Koncz Mártonok küzdöttek a hazáért, ugyanugy, mint azok nagynevűek is.

A mikor Havas István gyönyörű elbeszélését olvasom: könnyek szöknek a szemembe. Milyen igaz történet, milyen szép ruhába öltözve! A gyermekek s az ifjaknak iródott, de mindenki szívesen folytatja az olvasását, a ki megkezdte. Prúszkóinek, horkolnak a lovak, ordít a sebesült, hull, hull a nép; ágyuk szólása, a halotti zenéjük: Rajta, kurucz, rajta!

Koncz Mártonnal előttünk van az egész kurucz-labancz világ. Ez a Koncz Márton egy gályarabságba hurczolt prédikátornak a fia, ki a nagy Bercsenyi oldalá mellett végig küzdi a dicsőséges nagy háborút. Léva bevetelenél kezd, a mikor Ocskaynak a hires kurucz generálisnak, nagy szogálatot teljesít, ki az ő jeles terve szerint veszi meg Léva várát a labanczoktól. Ez a legszébb részletek egyike az elbeszélésben. Azután végig vezet az utolsó küzdelméig e kornak, mely nem a majthényi sikon végződik, hanem messze Magyarországtól, — a keserves bujdosásban. És méltán. Mert azoknak a bujdosóknak és az uthon maradt bujkáló szegény-legényeknek nagyobb részük van hazánk megtartásában és boldogításában, mind azoknak, kik egységeket kötöttek valaha az osztrákkal.

A történet gyönyörűséggel vésődik a gyermekek szíveibe, akár az apa s az anya tanítása a hazaszeretetről. Azt halljuk gyakran, hogy a ki gyermekekkel akarja magát megértetni, annak le kell ereszkedni hozzájuk. Igaz-e ez? — Nem! Nem; mivel a gyermek ezt megéri s akkor minden tanításnak vége van. Nem leereszkedni kell, hanem fölemelkedni a tanulóhoz, Havas István könyve pedig fölemelkedett, mely a legzebbek egyike e nemben.

Az írója a nevezett elbeszélésnek maga is bármegyei születésű s ezért írta meg a Koncz Mártont annyi lelkesedéssel meggyéje iránt.

F. Kelecsényi.

* Elbeszélés a kurucz világból. Írta: Havas István, képeit rajzolta: Müllbeck K. Pósa Lajos szerkesztésében. Kapható: Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván, Ára 1 korona. — Szerk.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1901. évi május hó 26-tól június hó 2-ig.

Születés.		
Sorszám	A szülők neve	A gyermek neve
1	Jakab István Békik Rozália	fiu László Imre
2	Kopa János Bagócsi Julianna	fiu János
3	Sinák János Bózsik Apol.	fiu Kálmán
4	Régi Lajos Szabó Rozália	leány Rozália
5	Klein Margit	fiu Lajos Gyula
6	Tonka Imre Győr Mária	leány Mária

Halálozás.		
Sorszám	Az elhunyt neve	Kora
1	Özv. Dénes Jánosné Klincsok Julianna	48 éves
2	Csarveny Zsuzsanna	71 éves
3	Medaihradszki Gyula	3 éves

Lévai piacziárak.
Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázánként 14 kor. 40 fill. 14 kor. 80 fill. Kétszeres 13 kor. — fill. 13 kor. 80 fill. — Rozs 13 kor. 60 fill. 14 kor. — fill. — Arpa 11 kor. 60 fill. 13 kor. — fill. Zab 14 kor. — fill. 14 kor. 40 fill. — Kukoricza 12 kor. 40 fill. 13 kor. 20 fill. — Bab 11 kor. 60 fill. 12 kor. 40 fill. — Lencse 14 kor. — fill. 15 kor. — fill. — Köles 9 kor. — fill. 10 kor. — fill.

Nyilttér.

I.

510/1901. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíró-ság 1897 évi 9741 számú végzése következtében Huberth Vilmos ügyvéd által képviselt Katona András javára Major János és András ellen 233 kor. 60 fil. s jár. erejéig 1897 évi decz. 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 730 korra becsült következő ingóságok u. m. szalma, lovak, tehenek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 340/I. számú végzése folytán fenti tőkekövetelés s jár. erejéig Bajkán leendő eszközzésére 1901. évi június hó 14. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzésrel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1901. május hó 9 napján.

Tonhaiser kir. bírósági végrehajtó.

II.

550/1901. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíró-ság 1901. évi V 272/I. számú végzése következtében Huberth Vilmos ügyvéd által képviselt Váradi Kálmán javára Baka Andrásné ellen 240 kor. s jár. erejéig 1901. április hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 kor. becsült következő ingóságok u. m. garami malom teljes felszereléssel nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 272/2 számú végzése folytán fenti tőkekövetelés s jár. erejéig Nagy-Törén leendő eszközzésére 1901. évi június hó 18. napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván, 1901. évi június hó 1-én.

Tonhaiser kir. bírósági végrehajtó.

III.

Árverési hirdetmény.

Alulirt községi előljárárság részéről ezenel közhírré tétetik, miként Garam-Kelecsény község (Bármegye) határában gyakorolt vadászati jog 1901. évi június hó 30-án délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 6 évre haszonbérbe adatni fog.

Feltételek a községi irodában bármikor megtekinthetők.

Kelt Garam-Kelecsény, 1901. június 6.

Paul Ferencz Szlusny Mihály körgyűző, bíró.

IV.

Árverési hirdetmény.

Alulirt község előljárársága részéről ezenel közhírré tétetik, miként Garam-Kelecsény község (Bármegye) mint erk. test. tulajdonát képező korcsma épülete — melyhez italmérsi üzlet gyakorlása van egybe kötve — 1901. évi július hó 4-én délelőtt 9 órakor, a község házánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 évre haszonbérbe adatni fog.

Feltételek a községi irodában bármikor megtekinthetők.

Kelt Garam Kelecsény, 1901. június 6.

Paul Ferencz Szlusny Mihály körgyűző, bíró.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses figyelmét felhívni, hogy Léva városában **Kazinczy-utca 2. szám alatt a Bakó-féle házban** még eddig nem létező és a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő **égetett szeszes italok, francia és belföldi likőrök, különlegességek**, közvetlen behozott **jamaika rumok** és eredeti csomagolása **Chinai és orosz Caravan, pecco, Melange** és **császár keverék Thea**

üzletet és Bodegát nyitottam

ezzel kapcsolatosan bevezettem a hírnevű **pilseni polgári** és **kőbányai Dreher-féle** eredeti töltésű **palaczk-sört** valamint különféle valódi magyar **hegyi és Spanyol** borokat, **Törley Talisman Sec** és valódi **francia Trylbi** pezsgőt.

Az összes italnemek kifogástalan tisztán kezeltetnek saját felügyeletem alatt s így minden pancs ki van zárva.

A felsorolt italnemek pontosan és jutányosan kiszolgáltatnak és kívánatra **házhoz szállítatnak**.

Az üzlettel kapcsolatos bodegában ülő vendégek számára is kényelmes termet rendeztem be.

A midőn a mélyen tisztelt közönség becses pártfogását kérem, maradok

Léván, 1901. május hó 22-én,

hazafias üdvözlettel

Rényi Mór.

Peronospora-készülékek.

Vermorel és Viktoria-féle legjobb!

Felülmulhatlan,

a siker kétségtelen.

A szőlővesztő (venyige) leveleinak betegségei ellen, valamint a fák és kormókacsoknak rovarok, levelészek, pondrók és mézharmat stb.-től való megtisztítására.

Vermorel-féle 11 frt, Hungaria 12 frt.

Attila Phylloxera-fecskendő 25 frt. Kénporfuvók 2 frt. 50 kr.
Kapható: Kern Testvéreknél Léván.

„AZ ANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST,

VI. ker., Deák-tér 6. sz.

(Anker-udvar), a társaság saját házában.

(Alapított 1858.)

Összes vagyon . . . . . 138 millió korona

Biztosítási állomány . . . . . 505 millió korona

Eddigi kifizetések . . . . . 225 millió korona

1901-ban a nyereségreosztással biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál az osztalékterv szerint — úgy mint 26 év óta általában — az évi biztosítási díj 25%-át kaptak készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál az osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugyint a biztosítási tartam

3 éve után, 4 év után, 5 év után, 6 év után, 7 év után

9⁰/₀, 12⁰/₀, 15⁰/₀, 18⁰/₀, 21⁰/₀,

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kihazasítási és vegyes biztosítások.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hova ügyöksegek iránti ajánlatok is intézendők) valamint a társaság ügynökei.

Képviselő: **Wilhelm Béla, Léva.**

Miért

van annyi utánzat?

Mert

a valódi **EISENSTÄDTER-féle** a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bema-

zolására.

Bejegyzett **AZ Eisenstädter-féle linoleum padló-zomanc** egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép feny nyel íbir és tartósság tekintetben addig fölülmulhatlan. Nagy elterjedtségéne fogva különböző hasonhang zasu nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, mert is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zomancot” a törv. bejegyzett „Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek lakk- és festékgyára.

Kapható Léván: Amstetter Imre, Engel József, Kern Testvérek cégéknél.

A legjobb és legolcsóbb **mütrágya**

Thomasphosphatliszt,

melynek kizárólagos elárúsítását bírja Bars, Pozsony, Nyitra és Trencsén megyék részére

Dukes és Herzog cég, Galgócson

gazdasági cikkek irodája.

Superphosphát, chilisalétrom, kamit, valamint összes mütrágyák eladása.

Takarmánynemek.

Buzakorpa, rozskorpa, repcepogácsa, tökmagolaj-pogácsa, és napraforgó-pogácsa, szárazmoslék, sörtörköly és malátacsira.

A cs. kir. szab. bécsi kölcsönös tüzkárbiztosító intézet főügynöksége.

Porosz kőszén eladás.

Az elismert legjobb és legkitűnőbb

Aczél ekék

1, 2, 3 és 4 barázdásuak

Rét, moha, tagozot és diagonál **Boronák**

Gyűrűs és sima acél lemez, földi hengerek,

Agricola vetőgépek,

Arató-gépek

fűnek herének,

Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók,

Szabad-aszaló készülék gyümölcs és főzelékeknek,

Bor- és gyümölcs sajtók,

Gyümölcs és szőlő zúzó

és bogymorzsolók,

Önműködő szabadalmazott szőlő fecskendő

„SYPHONIA”,

Tormáncs és vértetű pusztításra,

Szállítható takarékos tüzhelyek,

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek

Alap. 1872. **Bécs, II/1 Taborstrasse 71. 750 munkás.**

Kitüntetések több mint 450 arany, ezüst és bronz éremmel az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék és számos előismerő levél ingyen. — Képviselőik és viszont elárúsítók kerestetnek.

Kapható: **KNAPP DÁVID** úrnál Léván.

Cséplőgépek

szabad. új Kőrülvédegy ellátott görgős csapágyakkal

kézi-, járgány és gőzhajtásra.

Járgányok

1-6 vonóállat befogására,

Legújabb gabona-tisztító-rosták,

TRIUREK és KUKORICZA MORZSOLÓK,

Szezska vágók, darálók répvágók

Széna és szalmaprések nyugvók és szállíthatók,

valamint minden más fajta gazdasági gépek

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik közevényéknél, csúznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa, oszák. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

„URANIA”

tudományos színház

június hó 19. 20. és 21-én

tartja előadásait.

TARTOS SZAGTALAN SZARAD AZONNAL SZARAD SZIKRES SZINÜ TISZTA SZINELEN

Eredeti üvegekben 80 kr. 1 frt 20 kr.

A szoba rögtön használható

A VALÓDI

Christoph-Lak

A LEGJOBB MAZALÓ-ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja, elkerülhető. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét.

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapadló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Prága, K.

Berlin.

Kapható: **Schubert Pálnál Léván.**

Schubert Pál, Léva.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontelevpapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTÁNYI

Versenyoz a külföld elsőrendű készítményeivel!

A pártól kiállításán az „Arany érem”-mel kitüntetve.

KÉSZÜLT.

udvari szállító

Csász. és kir.

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰYAR RÉSZEVTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Nyitrai és Társánál Léván valamint minden jobb papírkereskedésben.